

УДК 330.332

Стоянова-Коваль С.С.*кандидат економічних наук,
доцент кафедри бухгалтерського обліку і аудиту
Одеського державного аграрного університету***СИНЕРГІЧНИЙ ПІДХІД В УПРАВЛІННІ
ІНВЕСТИЦІЙНИМИ ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВ АПК**

Досліджені положення, на яких ґрунтується синергічне управління. Визначені принципи формування ефективного управління інвестиційним процесом в агропромислових підприємствах. Розглянуто вплив синергічного підходу при організації інформаційно-забезпечення управління інвестиційними процесами підприємств АПК.

Ключові слова: інвестиційний процес, синергічний підхід, ефективне управління, інформаційне забезпечення, облік.

Стоянова-Коваль С.С. СИНЕРГИЧЕСКИЙ ПОДХОД В УПРАВЛЕНИИ ИНВЕСТИЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ ПРЕДПРИЯТИЙ АПК

Исследованы положения, на которых основывается синергическое управление. Определены принципы формирования эффективного управления инвестиционным процессом в агропромышленных предприятиях. Рассмотрено влияние синергического подхода при организации информационного обеспечения управления инвестиционными процессами предприятий АПК.

Ключевые слова: инвестиционный процесс, синергический подход, эффективное управление, информационное обеспечение, учет.

Stoyanova-Koval S.S. SYNERGIC APPROACH IN INVESTMENT PROCESSES MANAGEMENT OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

The provisions underlying the synergic control investigated. Principles of formation of effective investment process management in agricultural enterprises defined. The influence of the synergic approach at the organization of informational maintenance of investment processes management of agricultural enterprises examined.

Keywords: investment process, synergic approach, effective management, informational maintenance, accounting.

Постановка проблеми. Позитивна динаміка економічного розвитку аграрних підприємств майже неможлива без додаткового залучення інвестиційних ресурсів. Звідси і актуальність проблеми управління інвестиційними потоками, адже сучасні процеси розвитку економіки у аграрній сфері вимагають удосконалення форм і методів їх управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемні аспекти інвестиційних процесів висвітлено в працях М. Дем'яненка, В. Завгороднього, Г. Кірейцева, Я. Крупки, В. Сопка та інші. Нині все більш часто науковці звертають увагу і на синергічний підхід у вирішенні складних проблем управління інвестиціями – наприклад, І. Пригожин, О. Сухарев, Г. Хакен тощо. Так, передумови для синергетичної інтерпретації соціально-економічних процесів виходять від основоположників сучасної загальної теорії самоорганізації І. Пригожина і Г. Хакена, які використовували ідеї нерівноважної термодинаміки і синергетики до соціології, політології і економіки [1; 2]. У працях І. Пригожина також відмічено, що синергетична аналогія застосовна в області, які стосуються взаємин людей між собою. Приведені дані обґрунтовують значення спонтанності у виникненні подій, нелінійності проявів економічної діяльності, і у тому числі інвестиційних процесів, які можуть бути вирішені в контексті синергетики [1].

Постановка завдання. З ускладненням соціально-економічних систем стає очевидним, що традиційні форми і методи управління не справляються із стрімко зростаючим впливом кризових та посткризових подій, а також вони вимагають істотного коректування. Складність економічних взаємовідносин, які нині існують, зумовлюють подальше дослідження підходів до управління інвестиційних процесів, а саме впливу синергетичного підходу на формування інформаційного забезпечення управління інвестиціями в аграрні підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Останніми роками формується принципово нове коло економічної проблематики, спостерігається розвиток синергетичного підходу до дослідження економічних (інвестиційних) процесів. Разом з цим це все більше створює проблеми використання нового підходу, ніж вирішує їх на рівні створення адекватних моделей в управлінні інвестиціями.

Процес виникнення і розвитку ідей соціально-економічної самоорганізації, їх теоретичного обґрунтування являє собою приклад становлення (у контексті принципів синергетики) нової галузі наукового знання. Криза класичної парадигми управління надскладними системами, що нелінійно розвиваються, до яких відноситься і економіка, привів в нестійкий стан традиційні уявлення про її розвиток. Тому застосування синергетичної методології до економічних об'єктів досить обґрунтований. Останнім часом за кордоном і в нашій країні опублікована значна кількість досліджень, що фіксують в соціально-економічних системах явища лавиноподібних змін унаслідок випадкових подій, безповоротності тощо. Іншими словами, в них виявлені властивості, універсально характерні всім іншим об'єктам синергетичної парадигми. Як відзначає Г.І. Рузавін, у основі соціально-економічної еволюції знаходиться також процес самоорганізації, який за певних умов спостерігається в простих системах неорганічної природи [3].

Дослідження соціально-економічних процесів на основі інституційної методології за допомогою багатовимірних нелінійних відображень, які характеризують динаміку процесів, висвітлює, що цим процесам властиві, залежно від впливу різних параметрів, багатобразні динамічні режими.

Зважаючи на це, зростання ролі синергетико-інституційного підходу до управління інвестиціями в сучасних умовах очевидно і протестується у спробі перейти на якісно інший рівень, що враховує об'єктивні закони і природну логіку функціонування

і розвитку економічних систем різних типів. У цих умовах використання ефективних форм управління, побудованих на наукових принципах, стає головним критерієм успішного функціонування підприємств. Тим більше, що для складних економічних систем характерна велика невизначеність в поведінці, найвища адекватність досягнення якого можливо на основі його синергетичної інтерпретації.

З погляду синергетики, ефективне управління соціально-економічними системами полягає в нав'язуванні системі такого поведіння, яке їй не властиве. Згідно із синергетичною концепцією більш ефективним буде так зване «м'яке» управління (на відміну від «жорсткого», програмного). М'яке управління – це управління за допомогою незначних, але належних резонансних впливів, які мають відповідати власним внутрішнім тенденціям розвитку системи. Головна мета такого управління полягає в тому, щоб завдяки незначному резонансному впливу «підштовхнути систему» до одного із її власних сприятливих шляхів розвитку. Своєчасні резонансні впливи можуть виявити значні, потужні внутрішні резерви системи.

Синергетичне управління базується на таких положеннях:

- існують спектри можливих майбутніх станів, і тому завдання управління полягає у виборі найкращого з доступних варіантів;
- хоча шляхів розвитку може бути багато, але їх кількість скінченна;
- у процесі управління необхідно враховувати не тільки стан зовнішнього середовища, а й власні тенденції еволюції системи;
- головним є не сила (інтенсивність, тривалість) управлінського впливу, а його правильна топологія (просторова та часова) і узгодженість із власними тенденціями розвитку системи.

Таким чином, сутність синергетичного підходу до ефективного управління системою полягає в тому, що він орієнтований не на зовнішні властивості, не на цілі та сподівання суб'єкта управлінської діяльності, а на внутрішні властивості системи, її власні закони еволюції та самоорганізації. При цьому увага приділяється погодженості управлінського впливу із власними тенденціями динаміки системи.

Синергетичний підхід до управління орієнтований на пізнання закономірностей самої системи та процесів її самоорганізації. Незначний, але погоджений резонансний вплив в точках біфуркації може призвести до суттєвих змін у траєкторії системи.

Наразі синергетичні моделі динамічних інвестиційних процесів – це моделі нелінійних, нерівноважних систем, що піддаються дії флуктуацій (змін). У момент переходу впорядкована і нерегульована фази відрізняються один від одного настільки мало, що саме флуктуації переводять одну фазу в іншу. Якщо в системі можливі декілька стійких станів, то флуктуації обирають одну з них. У особливій точці біфуркації флуктуація досягає такої сили, що структура системи не витримує і руйнується, і принципово неможливо передбачити: чи стане стан системи хаотичним, або вона перейде на новий, більш диференційований і високий рівень впорядкованості.

Це властиво будь-якій відкритій системі. Оскільки на систему інвестиційних процесів постійно діють різні чинники, і вона залишається відкритою, вплив їх зрештою може привести систему до описаного вище критичного стану. І тоді в точці біфуркації система може почати розвиток в новому напрямі або змінити свою поведінку.

Нова синергетико-інституційна парадигма управління інвестиціями заснована на системних концепціях складності і розвитку, тобто визначається переходом від інформаційної інженерії до інженерії складних організованих систем. Вона розглядає економічні структури як багатоаспектні і багатовимірні утворення, що визначають і проявляють внутрішній устрій суспільства і його складових, від соціально-економічних систем до індивідів. Вони є, по суті, основою економічних систем, що забезпечує їм якісну особливість і стійкість. Як будь-які структури, вони мають свої часові параметри, які рано чи пізно вступають в конфлікт із змінними зовнішніми умовами. А це, в свою чергу, призводить до структурної кризи, в якій економічна система вимушена переорганізовуватися [4].

Динаміка економічної самоорганізації визначається узгодженням параметрів порядку на мікро-, макrorівнях. У основі цього процесу лежить принцип динамічного ієрархізму.

У загальному вигляді об'єктами синергетики економічних явищ можуть вважатися деінституалізація та інституалізація соціально-економічних порядків (систем і підсистем), що реалізуються синергетичним способом, тобто спонтанно, надсвідомо і нелінійно. Дане трактування створює принципово нове концептуальне сприйняття інвестиційних процесів.

Традиції централізованої типізації всіх інституційних структурних побудов, жорсткої формалізації внутрішніх і зовнішніх стосунків субординації, строго дозованої свободи всіх нижчих ланок, масового поширення і багатолітнього використання застарілих організаційних схем, придатних лише для специфічних умов або надзвичайних обставин, породили стійкі стереотипи консервативного мислення і ефект організаційної скутості. Для подолання проблем, що виникли в системі управління (у тому числі і інвестиціями), необхідно якісно змінити підхід до організацій (інститутам), до розуміння і регулювання процесів, що протікають в них, що кінець кінцем приведе їх до адаптації в нових умовах.

Науковий аналіз організаційного забезпечення інвестиційних процесів, а також всіх сторін функціонування організацій як структур, що забезпечують ефективність інвестиційної діяльності, особливо актуальний в сучасних умовах, коли економічну ситуацію не можна назвати стабільною, а методи управління – ефективними. При постійній зміні функцій і способів державного регулювання необхідно, нарешті, сформулювати нові вимоги до функціонування знов виникаючих і традиційних організацій, тим більше що сама організаційна діяльність випробує величезний вплив унаслідок глибоких трансформацій в політичній і соціально-економічній сфері. У цих умовах перехід до ефективних форм організації і управління, адекватних умов, що швидко змінюються (що можливо в рамках синергетичної парадигми), став головним критерієм успішного проведення управлінських реформ.

Інвестиційні процеси – це невід'ємний елемент ринкової економіки та важливе макроекономічне явище. Аналіз інвестиційної динаміки і науковий пошук вирішення цієї складної проблеми в основному здійснюється в переважаючій своїй частині в рамках детерміністської парадигми, що базується на уявленні про економіку як систему, що прагне до рівноваги. Лінійний вимір інвестиційних процесів створював ілюзію можливості цілеспрямованого проектування майбутнього і здобуття запланованих результатів

Для того, щоб надати процесу управління інвестиційної діяльністю логічну завершеність, результативність та структурованість, при формуванні механізму ефективного управління необхідно додержуватися низки методологічних принципів ефективного управління інвестиційних процесів (табл. 1)

Система концептуальних методологічних принципів формування механізму ефективного управління інвестиційним процесом повинна базуватися за наступними науковими підходами: інтеграційним, цільовим, системним, комплексним, ситуаційним, економічним, синергетичним.

С точки зору синергетики будь-яке підприємство АПК може бути представлено як відкрита соціально-економічна система, яка обмінюється з зовнішнім оточенням сировиною, продукцією (матеріальними благами) та інформацією, що, в свою чергу, призводить до виникнення деяких стійких впорядкованих структур з новими властивостями систем, тобто до самоорганізації.

Очевидно, що кожне управлінське рішення повинно бути ретельно зваженим. Для цього необхідний точний розрахунок, глибокий аналіз, детальне порівняння альтернативних варіантів і мотивований вибір кожної дії. Однак, насамперед, керівникові підприємства необхідна інформація, що гарантує правильність кожного кроку, що ним вживається. Отже, неодмінною умовою ефективного функціонування й управління організацією нею є наявність своєчасного і достовірного інформаційного забезпечення, тому що будь-яка служба й працівник управління для ви-

конання своїх функцій мають потребу в інформації: управління починається з одержання й сприйняття інформації та містить підготовку й ухвалення рішення на основі інформації й завершується контролем виконання цього рішення також на основі відповідної інформації [5].

Тобто процес управління інвестиційних процесів повинен бути належним чином інформатизований, підтримуватися сучасними технологіями, для чого необхідно:

- створити й підтримувати в належному стані бази й банки даних по фазах і етапах життєвого шляху проєктів;

- упровадити сучасні автоматизовані системи планування й контролю, а також кошти обробки й передачі даних. Очевидно, що ступінь складності й витрати на придбання інформаційної технології повинні відповідати складності й розміру проєкту. Якщо це правило порушити, замовник понесе необґрунтовані втрати – як у випадку необґрунтованої складності використаної технології, так і при недооцінці важливості цього досить істотного фактору.

Найбільш складним для сучасного українського менеджменту є не автоматизація процесу управління (це – лише функція здатності замовника оплатити сучасні технічні й програмні засоби), а нестача інформації, що утворилася в інвестиційній сфері в результаті розпаду старої системи технічного нормування й практичної неможливості, через відсутність системи, створення нової, котра відповідала б сучасним умовам інформаційної системи підтримки

Таблиця 1

Методологічні принципи формування механізму ефективного управління інвестиційним процесом в підприємствах АПК

№ з/п	Наукові підходи	Сукупність методичних принципів формування механізму управління інвестиційними процесами
1	Інтеграційний	Принцип наступності, який відбиває інтегрування прогнозу інвестиційних процесів у підприємствах АПК, які розташовані у регіонах з пріоритетним соціально-економічним розвитком
2	Цільовий	Принцип цілеспрямованості, визначає постановку цілей розвитку, узгодження альтернативних цілей, відповідність цілей розвитку концепції соціально-економічної політики розвитку підприємства АПК; використання програмно-цільових методів планування і управління розвитку підприємств АПК
3	Системний	Принцип системності, який обумовлює необхідність: системного врахування впливу чинників зовнішнього та внутрішнього оточення підприємств АПК; формування цілісного механізму ефективного управління інвестиційним процесом в підприємствах АПК, який складається з системних взаємозв'язків, взаємодії та взаємозалежності його складових, складові залежать від цілісної системи, а сама система ефективності управління інвестиційних процесів залежить від ефективності управління її складових
4	Комплексний	Принцип комплексності включає комплексне врахування сукупності економічних, соціальних, екологічних та інших чинників управління інвестиціями в підприємствах АПК; комплексну розробку основних напрямів залучення інвестиційних ресурсів у підприємства АПК; ув'язку комплексу заходів інвестиційних процесів у підприємства АПК по виконавцям, строкам, ресурсам тощо.
5	Ситуаційний	Принцип багатоваріантності, який передбачає розробку альтернативних цілей та варіантів управління інвестиційними процесами; обґрунтування методу вибору пріоритетного варіанту інвестування з оптимальними затратами різного роду ресурсами Принцип сталого розвитку підприємства, який забезпечує організаційну, економічну і фінансову стійкість підприємства АПК, до ризиків, кризи, втраті конкурентоспроможності, завдяки ефективному управлінню інвестиційними процесами; необхідне корегування стратегії розвитку підприємства АПК з урахуванням змін зовнішнього оточення
6	Економічний	Принцип пропорційного розвитку характеризує пропорційність темпів інвестування і соціально-економічного розвитку підприємства АПК; соціального й економічного розвитку; типів економічного розвитку (превалювання інтенсивного над екстенсивним); розподіл інвестиційних ресурсів між процесами забезпечення життєдіяльності і розвитку підприємства АПК Принцип ефективності і результативності, який обумовлює забезпечувати і об'єктивно оцінювати ефективність управління інвестиційними процесами в підприємствах АПК на основі використання методів, показників, критеріїв; фінансової забезпеченості та окупності інвестицій
7	Синергетичний	Принцип самоорганізації і саморозвитку систем, який відображає процес встановлення організованості, порядку за рахунок узгодженої взаємодії компонентів всередині системи за умов відсутності впорядкованого впливу з боку зовнішнього оточення

інформаційної діяльності. У цих умовах надто важливо організувати процес накопичення досвіду на основі використання інформаційних технологій.

Облікова інформація, що формується в результаті безперервного спостереження за станом керованих об'єктів і цілеспрямованого узагальнення відповідних даних, є найбільш значною за обсягом частиною всієї економічної інформації (за свідченням різних авторів понад 70-80%), що використовується для управління виробничо-фінансовою діяльністю підприємства, тобто саме вона становить основу інформаційного забезпечення системи управління виробництвом.

Від якості (повноти, відповідності, своєчасності) облікової інформації багато в чому залежить ефективність і надійність функціонування системи управління підприємством, оскільки саме ця інформація забезпечує зворотний зв'язок між керованим об'єктом і системою управління, тобто, організація обліку на підприємстві повинна забезпечувати ефективні потоки інформації, прями й зворотні [6]. Саме інформаційна функція обліку в системі управління підприємством в умовах ринкових відносин є домінуючою. Облік не просто реєструє процеси і явища, а також систематизує й узагальнює отримані дані. При цьому всі факти, що мають місце в господарській діяльності підприємства, фіксуються в бухгалтерському обліку з метою активного впливу на поліпшення його функціонування.

Основним об'єктом обліку є інформація (облікова), причому на різних етапах технології обліку в цілому і технології розв'язання кожного облікового завдання. Зокрема, у зв'язку з цим на певній стадії облікового процесу облікова інформація є метою, результатом вирішення одного облікового завдання і разом з тим використовується для розв'язання іншого облікового завдання. На цій стадії така облікова інформація для наступного облікового завдання виступає як інформаційне забезпечення його розв'язку. А облік інвестицій та його теоретико-методологічні засади мають розглядатися в аспекті здійснення інвестиційної політики, з точки зору основ та варіантів її реалізації з урахуванням специфіки інвестування в підприємства АПК.

Розробка сучасної облікової політики інвестицій має ґрунтуватися на змісті категорії «інвестиції», що містить сукупність відносин вкладення, обслуговування, ефективного використання та повернення інвестиційних коштів, а також враховувати особливості походження та розміщення. Саме облікова інформація надає керівництву підприємства можливість приймати більш обґрунтовані управлінські рішення як основної, так і інвестиційної діяльності.

Відтак, своєчасне інформаційне забезпечення є однією з головних передумов ефективного управління підприємства, а разом з цим і інвестиційною діяльністю. І провідну роль у цьому відіграє бухгалтерський облік, завдяки якому формуються якісні характеристики інформації і показників для зовнішніх та внутрішніх потреб суб'єктів інвестиційної діяльності.

Всі джерела даних, використовуваних в процесі прийняття управлінських рішень, умовно можна розділити на нормативно-планові та облікові.

Нормативно-планові джерела включають всі типи планів, які розробляються на підприємстві, нормативні матеріали, кошториси, цінники, проектні завдання та інші документи, які регулюють господарську діяльність та характеризують зміни зовнішніх умов функціонування підприємства.

До інформації облікового характеру належать дані, які містяться в документах бухгалтерського, статистичного та оперативного обліку, а також у

звітності всіх видів, у первинній обліковій інформації. На думку Г.Г. Кірейцева, в сучасних умовах всю використану в управлінні інформацію, включаючи обліково-аналітичну, визнано як фактор результативного впливу на ефективність підприємницької діяльності [6, с. 6].

Концепції інформаційного забезпечення може базуватися на одному з двох загальноприйнятих підходів – функціональному та системному. Незважаючи на те, що існуючі підходи до організації інформаційного забезпечення підсистем управління мають ряд переваг, їм неодмінно притаманні і недоліки. Функціональний підхід призводить до значного дублювання інформації, трудомісткості працівників управління, недостатньої гнучкості системи в умовах оперативності, високого навантаження на ланки управління і канали зв'язку, відсутності горизонтальних зв'язків між функціональними підрозділами підприємства. Поряд з цим недоліками системного підходу є неврахування реальних потреб керівників різних рівнів управління, труднощі у плануванні інформаційного забезпечення, ускладнення використання інформаційних ресурсів на майбутнє, обмеження оперативності представлення інформації від нижчих рівнів управління, відсутність специфічної деталізації інформації. Але спільним чинником, що впливає на ефективність організації та функціонування підсистем планування обліку та аналізу, є відсутність врахування динамічності системи управління інвестиційними процесами [5].

Для характеристики механізму управління важливим елементом є співвідношення між державним регулюванням і саморегулюючою можливістю галузі.

Державне регулювання здійснюється у двох взаємозалежних формах, а саме у формі законодавства й у формі програм. Законодавство, з одного боку, встановлює потрібні державі «правила гри» для всіх учасників управління, з урахуванням політики розвитку й підтримки галузі, з іншого боку – відображає пільгові умови для підприємств АПК з пріоритетними проблемами.

Наразі застосування вищезгаданого синергетичного підходу надасть низку переваг: зміщення акценту від статичності функціонування до процесів росту, розвитку і занепаду системи; дослідження процесів самоорганізації системи; можливість дослідження кооперативності процесів, які лежать в основі самоорганізації та розвитку системи; вивчення сукупності внутрішніх та зовнішніх взаємозв'язків системи; визначення адаптивності системи, тобто обґрунтування ролі середовища в процесі змін.

Застосування синергетичного підходу при організації інформаційного забезпечення управління інвестиційними процесами підприємств АПК надасть змогу забезпечувати реалізацію не тільки системи обліку, а й аналізу (оцінки різних планів по заданих алгоритмах залежно від зовнішніх і внутрішніх умов, що змінюються), аналізу виконання планів, аналізу відхилень, здійснення рекомендацій для ухвалення рішень менеджерами. Тобто можливим буде переорієнтація системи обліку з минулого в майбутнє, створення на базі облікових даних інформаційної системи підтримки управлінських рішень, пов'язаних з плануванням і аналізом діяльності підприємства для вимог створення загальної інформаційної системи управління.

Останнім часом разом з економічними коливаннями відбувається і реформування бухгалтерського обліку. Нині спостерігаються істотні зміни в системі організації і техніці ведення бухгалтерського

обліку, пов'язані із постійним удосконаленням законодавчої бази, введенням ПКУ та змінами у податковому обліку, нестабільністю методології бухгалтерського обліку. А для ефективного управління інвестиційною діяльністю, враховуючи специфіку АПК, потрібно розробити напрями поліпшення бухгалтерського обліку в цілому, зокрема обліку інвестицій. Чітко продумана та правильно організована система обліку дає змогу працівникам підприємства отримувати достовірну та своєчасну інформацію для прийняття управлінських рішень. Це сприятиме ефективному управлінню інвестиційною діяльністю та дасть змогу досягти раціонального використання ресурсів. Як напрямок подальшого розвитку бухгалтерського обліку в Україні в умовах нестабільного економічного середовища доцільно використовувати синергетичний підхід [7].

Синергетичний підхід передбачає комплексне врахування зв'язків різних рівнів і форм між елементами системи, розвиток яких посилює їх цілісність та ефективність, можливість багатоваріантного розвитку з урахуванням статистичних і динамічних законів і закономірностей [8].

Якісний розвиток вітчизняної системи бухгалтерського обліку можливо забезпечити, у тому числі, за рахунок використання синергетичного підходу. Такий підхід дозволяє враховувати вплив випадковостей при побудові системи бухгалтерського обліку, що притаманні сучасному світовому економічному середовищу, яке, як свідчать кризові реалії сьогодення, безпосередньо впливає на економіку України.

Вплив синергетичного підходу обумовлює принципову зміну співвідношення необхідності та випадковості та передбачає врахування впливу випадковостей у розробці наукових теорій. Застосування синергетичного підходу до розвитку бухгалтерського обліку повинно забезпечувати обов'язковість врахування впливу зовнішніх факторів на системи управління суб'єктами господарювання та, відповідно, на систему бухгалтерського обліку. При побудові системи бухгалтерського обліку слід виходити з того, що вона повинна бути спроможною оперативно реагувати на зміни у зовнішньому та внутрішньому середовищі економічних суб'єктів, формувати облікову інформацію в залежності від існуючих та можливих інформаційних потреб користувачів.

Висновки. Ефективність бізнесу залежить від рівня організації управління фірмою, оперативності прийняття рішень. А на ефективність управління організацією прямо впливає її обліково-аналітична система. Саме неадекватна політика власників і керівництва фірми щодо організації обліково-аналітичної системи призводить до падіння ефективності управління, а отже, до зменшення рентабельності бізнесу.

Однією з тих сфер економіки, підприємства яких мають особливо потребу в удосконалюванні обліку,

аналізу й аудиту, є підприємства АПК. Це пояснюється, по-перше, відсутністю методичних рекомендацій з удосконалення обліково-аналітичних операцій у галузі; по-друге, високим рівнем конкуренції у цій сфері; і, по-третє, специфікою самого товару.

Організація сільськогосподарського виробництва, яка багато в чому залежить від достатнього залучення інвестицій, відводить бухгалтерському обліку важливе значення і підвищує його роль у процесі управління інвестиційними процесами. У цих умовах він надає можливість розв'язання завдання комплексного управління окремими об'єктами на рівні окремих проектів, сегментів інвестиційної діяльності та підприємства в цілому.

З метою ефективного управління інвестиційними процесами запропоновано синергетичний підхід до системи бухгалтерського обліку в формуваннях АПК, а також функцій, які вона виконує. Орієнтація всіх учасників інвестиційного процесу на досягнення загальної мети передбачає регулювання та побудову облікових процесів від рівня первинного спостереження до складання звітності з урахуванням інформативної функції, яку виконує бухгалтерський облік.

В сфері організації і методики бухгалтерського обліку виділено, що необхідно удосконалити результативність забезпечення системи обліково-економічної інформації, що пов'язано з потребою узгодження рішень на різних рівнях управління. Для цього запропоновано застосовувати концепції синергетичного підходу.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Пригожин И., Стенгерс И. Порядок из хаоса. Новый диалог человека с природой: Пер. с англ./И. Пригожин, И. Стенгерс – М.: Эдиториал УРСС, 2001. – 312 с.
2. Хакен Г. Синергетика. Иерархия неустойчивостей в самоорганизующихся системах и устройствах. / Г. Хакен – М.: Мир, 1985.
3. Рузавин Г.И. Методология научного познания: Учеб. пособие для вузов / Г.И. Рузавин – М.: Юнити-Дана, 2012. – 287 с.
4. Сухарев О.С. Принципы синергетического подхода к управлению инвестициями / О.С. Сухарев / Синергетика инвестиций, 2008 Электронный ресурс – Режим доступа: http://biz-books.biz/ekonomika_teorija/printsipyi-sinergeticheskogo-podhoda.html.
5. Зоріна О.А. Синергетичний підхід до організації обліку та аналізу в інтегрованій системі управління / О.А. Зоріна // Вісник ЖДТУ № 2 (56). – 2011. – С. 98–100.
6. Кирейцев Г.Г. Глобализация экономики и унификация методологии бухгалтерского учета: Научный доклад. – изд. 2-е, перераб. и доп. / Г.Г. Кирейцев – Житомир: ЖГТУ, 2008. – 76 с.
7. Островерха Р.Е. Шляхи удосконалення організації облікового процесу/ Р.Е. Островерха // Сталый розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2010. – № 1. – С. 178.
8. Максимова В.Ф. Розвиток бухгалтерського обліку в Україні: синергетичний підхід / В.Ф. Максимова [Текст] Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=10675>.